Elektronicznie podpisany przez:
Łukasz Marek Borkowski
dnia 23 października 2025 r.

UCHWAŁA NR XXI/373/25
RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 23 października 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta Katowice

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870)

Rada Miasta Katowice
uchwala:

§ 1. Nie uwzględnić petycji Pana D M z 12 sierpnia 2025 r. w sprawie zmiany (aktualizacji) prawa miejscowego w zakresie funkcjonowania 29 pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta Katowice oraz w sprawie zobowiązania Prezydenta Miasta Katowice do przedkładania organowi stanowiącemu raportu o aktualnym ich stanie.

§ 2. Faktyczne i prawne argumenty decydujące o zajętym stanowisku w sprawie zawiera uzasadnienie do niniejszej uchwały.

§ 3. Zobowiązać Przewodniczącego Rady Miasta Katowice do zawiadomienia Wnoszącego petycję o sposobie jej załatwienia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Łukasz Borkowski

Uzasadnienie

Pismem z 12 sierpnia 2025 r. Pan D M złożył petycję w sprawie zmiany (aktualizacji) prawa miejscowego w zakresie funkcjonowania 29 pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta Katowice oraz w sprawie zobowiązania Prezydenta Miasta Katowice do cyklicznego przedkładania organowi stanowiącemu - nie rzadziej niż raz na rok lub raz na dwa lata - raportu o realizacji programu ochrony dotyczącego aktualnego stanu pomników przyrody, obejmującego podstawową, wizualną ocenę ich zdrowotności, kompletności oznakowania, stanu otoczenia oraz potrzeb w zakresie niezbędnych prac pielęgnacyjnych po wizytacji, inspekcji w terenie.

Zgodnie z art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.) „formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10, utworzone lub wprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy". Z tego względu pomniki przyrody ustanowione na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o ochronie przyrody są nimi nadal i nie ma potrzeby aktualizacji aktów prawnych na podstawie których zostały one ustanowione. Również żadna z ustaw nowelizujących ustawę o ochronie przyrody nie zawiera regulacji która nakazywałaby wprowadzić zmiany do aktów na podstawie których zastały uprzednio ustanowione pomniki przyrody. O ile więc konieczność zmiany powołanych aktów nie wynika z przyczyn faktycznych (np. wątpliwości co do ich treści) to nie ma obowiązku ich zmiany.

Odnośnie przedstawionego w petycji problemu niejasności w zakresie organu sprawującego nadzór nad istniejącymi na terenie miasta formami ochrony przyrody stwierdzić należy, że pomniki przyrody usytuowane na terenie Katowic zostały ustanowione w minionych latach różnymi aktami prawnymi, w tym też przez organ inny niż rada miasta, jednak zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. nr 92, poz. 753 z późn. zm.) kompetencje m. in. w zakresie pomników przyrody zostały przekazane właściwym miejscowo radom gmin – nadzór nad tymi formami ochrony przyrody sprawują wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast. Kwestia ta nie budzi wątpliwości i bezzasadne jest podjęcie działań, które miałyby przedmiotową kwestię „porządkować", czy też „doprecyzowywać".

W tym miejscu zaznaczyć należy, że działając w zakresie posiadanych kompetencji Wydział Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Katowice podejmuje bieżące działania mające na celu utrzymywanie wszystkich pomników przyrody zlokalizowanych w granicach administracyjnych miasta, które ukierunkowane są zarówno na zbieranie bieżącego materiału obrazującego stan fitosanitarny pomników przyrody, jak i zlecanie specjalistycznych zabiegów umożliwiających optymalne utrzymanie cennego starodrzewu. Działania oparte są na uzyskiwanych cyklicznie opiniach i ekspertyzach dendrologicznych, na wykonanie których zabezpieczane są w budżecie miasta odpowiednie środki. Wszelkie badania i zlecane zabiegi mają charakter ciągły zgodny z zaleceniami eksperckimi, dlatego też przedkładanie sprawozdań z ich wykonania w systemie rocznym lub dwuletnim nie ma praktycznego zastosowania. Specyfika nadzoru i opieki nad pomnikami przyrody nie wynika bowiem z określonego harmonogramu prac, a oparta jest na identyfikowaniu realnych i często dynamicznych potrzeb starych drzew, które są zaspokajane (w przypadku potrzeb) lub eliminowane (w przypadku zagrożeń). Warto mieć również na uwadze, że w obecnym stanie prawnym nie istnieją przepisy nakładające na organy sprawujące nadzór nad formami ochrony przyrody obowiązek przedkładania sprawozdań, czy też informacji o pomnikach przyrody.

W tym stanie sprawy nie uwzględnia się petycji.